

სევას ორის შორით მოსულ ყმაწვილის კაცისთვის. მაგრამ ჯერ ეს გმირი უნდა გაგაცნოთ. თიანეთში სცხოვრებს ერთი რქიანი გლეხი ახალკაცი შეილი, ანუ ახალკაცი, როგორც თითონ იწოდება თავის გვარის გადაკეთება, — იგივე ღალაქი შეილი (მაშ სირულნიკოვი იქნება!), იგივე წყეტელაძე (ამ უკანასკნელის სახელით მონათლა ის მისგან სულგებ-ამოხუთულმა ხალხმა). ეს ახალკაცი, ან «ნოვოჩელოვეკოვი» ათასის ხრიკებით და ლობიძეშვილების მოქმედებით მთელის მზარის წუბუნად შეიქნა და ესა არამც თუ მთელი გლეხობა, იქაური მებატონეებიც მუჭაში უჭირავს. მაგრამ, როგორც სჩანს, სევას სევაობა მოსწყენია და რუსეთელ ბულიუბაშის დაფნის გვარგინი შემურება. ამ ყლაპია თიანეთის «მუჟიკს» სადღაც ყური მოუკრავს, რომ ქვეყანაზედ არიან ერთ ნაირი ხალხი, რომელსაც მმართველობა სდევნის და მოუნდომებია ერთის ამისთანა სულიერის გაბაწვრა და ხელ-შეკრულის წარდგენა. რასაკვირველია, ახალკაცი ეს იშვიათი ცხოველი არსად უნახავს, მაგრამ თავის მახვილის გონებით გადაუჭრია, რომ ყველა სერთუკიანი, შლიაპიანი და ამასთან ახალგაზდა ყმაწვილი უთუოდ სოციალისტი უნდა იყოს. მხლა ჩვენში იმყოფება ორი ახალგაზდა მხატვარი (художники): ერთი გამოჩენილი კომპოზიტორის შვილი სეროვი და მეორეც მისი ამხანაგი ფონ-ფონი, რომელნიც ჩვენის ქვეყნის დასათვალიერებლად ჩამოსულან. მრევნი ამ ცოტას ხანში თიანეთში წასულან და იქ, ერთის ნაცნობის კაცის მისწავლებით, სასამართლოს სეკრეტართან, ბ. ჯაფარიძესთან, ჩამომხდარან. თიანეთის გუშავს მაშინვე სუნი აუსხავს და ციმციმი დაუწყია: აბა ახლა კი ღმერთმა მიშველა, ვისაც ვეძებდი, თავის ფეხით მოვიდნენო, უფიქრია, პირ-და-პირ ჯაფარიძეს შევარდნია და მის სტუმრებისთვის ბილეთები მოუთხოვია. ერთს მათგანს პეტერბურლის სამხატვრო აკადემიის ბილ-

ეთი უჩვენებია და მეორეს სენატის კანცელიარიდამ მიცემული ბილეთი (მეორე, თურმე, სენატშიაც ექსანურება). ახალკაციც ზედაც არ დაუხვდია—ან კი რას გაიგებდა ბეერიც რომ ეცქირა და სიცილით, უთქვამს: ჰმ, ვის ატყუებთ? თქვენს ბილეთს რა დაეჯერება, რამდენიც გინდათ, იმდენს ყალობ ბილეთებს აკეთებთ!.. იქ წამობძანდით და იქ გაჰსინჯვენ... მართალია, ჯაფარიძეს ეს გულს ქონ-მორეული გლეხი პანტურით გაუსტუმრებია თავის სახლიდამ, მაგრამ შემინებულს სეროვს და ფონ-ფონ-შიზს თავისი პლანი ევლარ შეუსრულებიათ და ქალაქში დაბრუნებულან. ფაქტი თავის თავად ლაპარაკობს და ჩვენ აღარას ვიტყვიო. სოფ. მანათშია ძველსაში მართლ-მადიდებლობის გამარცხლებელ საზოგადოებისაგან გახსნილი სკოლა, მაგრამ რადგანაც ამ საზოგადოებას თან-და-თან საშუალება გამოეცა, ევლარასფერს შემწვობას ვერ აძლევს თავის სკოლებს. მანათის სკოლის მასწავლებელმა ნ. საძაგლი-შვილმა შემოგვიჩოლა, რომ არც სკოლასა აქვს მებელი, და არც შეგირდებს სახელმძღვანელო წიგნებიო, და თავის თაოსნობით ბორისა და სხინვალის საზოგადოებაში მოეგროვებინა ხელის მოწერით ფული და ძლივს შეეძინა საჭირო ნივთები სკოლისთვის; რისთვისაც ბ. საძაგლი-შვილი მადლობას უცხადებს ყველას, ვინც დაეხმარა ამ, თავის ჭირის-უფლებსაგან მიტოვებულს სკოლას. ჩვენ სიაც წარმოგვიდგინა იმ პირობა, ვისაც რამ შეუწირავს ამ სკოლისთვის, მაგრამ უაღაგობისა გამო ვერა ვებტყადით ამ სიას.

ბუშინ-ლამ ძუკიაში ერთი უბედურება მოხდა, რომლის მიზეზიც ყოფილა უიმედო სიყვარული. ერთს იუნკერს შეჭყვარებია ერთი მესხეთე კლასელი გიმნაზისტკა, რომელსაც ჯერ თანაგრძობა გამოუცხა-
მო მუშტარა ყველა წისქვილებს ნაკლებ-და ჰყავთ. ხშირად გაივლიდა ერთი კვირა, რომ სისონა მუშტარს თვალთაც ვერა ნახავდა და კვირაში ერთხელ რომ ენახა ვინმე სალაპარაკოდ, ისიც კარგი იქნებოდა. მსე სცხოვრებდა სისონა ამ წისქვილში და ამხანაგიც არა ჰყავდა, გაეზიარებინა თავისი აზრი და გრძობა. ის მხოლოდ თავის თავს ეკითხებოდა ხშირად თავის გარემოებასა და პასუხად უღონოების ნიშნად მწარედ ამოიოხრებდა ხოლმე. ასე რომ კაცს ეგონებოდა გულიც თან ამოაყოლო. წისქვილში დასაფქველად ჩასული ბიჭებიც აჯაგრებდნენ თავის ოხუნჯურის სიტყვებით: — სისონა ტირიკო, ეტყოდა ხოლმე ლაზლანდარა მესაფქვევე ბიჭი, შე ქოხალა, წისქვილი მათხოვე. — ტირიკო, ტირიკო, ეტყოდა

ხადებია და მერე უარი უთქვამს. იუნკერს ეს ვეღარ აუტანია და განუძრახავს თვისი და მისი სიცილ-ლის მოსპობა. ძალი ბარკალში დაუჭრია რევოლვერით და თითონკი იქვე მომკვდარა. ველს შორის სამასწავლებლო სემინარიაში ჩვიდმეტს დაუსრულებია კურსი. მათ შორის ექვსი ქართველია, შვიდი თათარი, ერთი რუსი, ერთი ოსი და ორი სომეხი. აი ქართველების გვარი და სახელი: მლადი-მერ ჩავანავა, მათე წიგწავაძე, ინი-დარე ჭიჭინაძე, ბესარიონ ჭილაძე, იორ. მრისთავი და იელიან ბახტაძე. 20-ს ივნისს მოხდა თბილისის საადგილ-მამულო ბანკში ვაჭრობა იმ მაძულვებზედ, რომელთაც სარგებლოს შეტანის ვადა გაუთავდათ და რომლებზედაც რამდენჯერმე იყო გაზეთებში გამოცხადებული. მაჭრობა დანიშნული იყო თექვსმეტს მამულზედ: მათ შორის შვიდი გაიყიდა და ცხრა მამულის ვაჭრობა გადაიდოხუთის ივლისისათვის. ამ ცხრა მამულის სია ხვალ იქნება ჩვენს გაზეთში გამოცხადებული. შვიდს გაყიდულს მამულს საერთოდ ედოთ ბანკის ვალი 36,401 მ. და 80 კ.; გაყიდვის შემდეგ შესდგა შვიდსავე მამულზედ საერთოდ 51,637 მან. ამ თვის თვრამეტს, 8 საათზედ, სალამოს, შაზიბევიდამ მეშვიდევერსზედ გადმოწოლილა ათი საქენის სიმალღე კლდე და გზა შეუკრავს. ფეხით გადასვლა შეიძლება, თურმე, მაგრამ უიმისოდ, მინამ არ გასწმენდნენ შეუძლებელია. («ქავაზი»). ბაქოს კეროინი თან და თან ერცელებდა და ლამის ამერიკის კეროინი სრულიად განსდევნას მერობილამ. «Новое Время» გვატყობინებს, რომ გერმანიელს ვაჭრებს დიდ ძალი კეროინი უყიდნით და მერმანიაში მიაქეთო. მეორე, ჩამო რაფზე წყალი შევყენოთ. — ტირიკო, შენი ხელიკები (შვილები) რო უპერანგოდ დაგიდიან, არა გრცვენია? შემინდეთა ხარ და შენი ცოლ-შვილი შიმშილით გიწყებია; შენ კაცი ხარ! ბერი ამისთანა გულის დამდაგავი სიტყვები ესმოდა სისონას, როდესაც მასთან ძვირი სტუმრები მესაფქვევები ჩავიდოდნენ. ხშირად, მარტობაში, გადადგებოდა წისქვილის კარზედ, რომელიც პირ-და-პირ წყალს დასჩერებოდა და მწარე ნალველს მიეცემოდა, როდესაც წარმოიდგენდა თავის ცოლ-შვილის მწარე მდგომარეობას. ბოლოს სისონას რაღამაც გულში გაუეღვა და ცხოვრების გამოცვლა მოინდომა, რადგანაც თავის სიცილ-სიცილში დიდად წვალვებული კუჭის გაძლიერება ვერ მოესწრა; მაგრამ ეს ცხოვრების გამოცვლა ის

ბაზეთი «შარსი» გვატყობინებს, რომ ეხლა შარსსა და შარსგანს შუა ფოსტა დადოსო კვირაში ორჯერ. შარსიდამ მიდის ყოველს ორშაბათს და პარასკევს და არდაგანიდამ მიდის შარსში ოთხშაბათობით და კვირაობით. ამ ცოტა ხანში ხმა გავარდა, რომ სასწავლებლებში ხელმეორედ უნდა შემოიღონ როზგო. ეს ხმა, როგორც პიევის გაზეთი «Варя» გვატყობინებს, მართლდება. მეოთხეკლასამდე გაროზგვის ნება ექნებათ დედ-მამის დაუკითხავად და ამაზე ზევით დედ-მამის სურვილზედ იქმნება დამოკიდებულა. «დროების» კომპანია, შორი, 15 ივნისს. ამ ცოტას ხანში ორჯერ მოვიმინეთ შორის სობოროს ეკლესიაში ქართული გალობა ხორათი და ორივეჯერ კარგი შთაბეჭდილება მივიღეთ. მრჯერვე აქ გალობდნენ შორის სასულიერო სასწავლებლის მოწაფეები ქართულ გალობის მასწავლებლის ბ. ბ.—ს ხელმძღვანელობით. ჯერ ერთი წელიწადიც არ არის, რაც შორის სასულიერო სასწავლებელში, ნაცვლად რუსულ ეკლესიურ გალობისა, შემოვიდა ქართული გალობა და ისე გაერცვლდა, რომ თითქმის ყველა მართლის სოფლებში გალობდნენ ამ კილოზედ (ძარბელოვის გალობა) შეგირდები. იმედა, რომ მათგან სხვანიც ისწავლიან და ამით გაერცვლდება რიგიანი გალობა და მით მოსპობა ტყვილი და წრიბინი ზოგიერთა დიაკვნებისა. ქართულის გალობის შემოღება მოხდა მიტროპოლიტ იანიკის წყალობით, რომელმაც საჭიროდ დაინახა ჩვენთვის ქართული გალობის შემოღება. მე დღეს ამაზედ ლაპარაკი არა მსურდა, მაგრამ გურულების ეკლესიური გალობა მაძულვებს ვთქვა იყო, ისევე შემინდედ სხვაგან სადმე დამდგარიყო, რადგან სხვა ხელობის ნიჭი არა ჰქონდა. შნდა გამოსალმებოდა თავის საყვარელს სამშობლოს, რომელიც ისე საშინლად უყვარდა, თუმცა არ ესმოდა, რისთვის; გამოსალმებოდა საყვარელს და ერთად ერთს მის მანუგეშებებს ცოლ-შვილს. თუმცა მის ხანში მყოფისათვის ეს მეტის-მეტად ძნელი იყო, მაგრამ ერთს მსუსხავ იანერის დილას 188... წელს ცრემლით გატარებულ ღამის შემდეგ გაემგზავრა აღმოსავლეთისკენ იმ ფიქრით, რომ ლუკმა პური მოეპოვებინა თავის საჩოლად და შემწვობა მიეცა რამე უნუგეშოდ დაგდებულ ცოლ-შვილისთვის. II სისონა მიდიოდა, მაგრამ ხშირ-ხშირად იხედებოდა უკანვე, როგორც გაქცეული ყმაწვილი, რომელი

